

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.26/2024/10. szám

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2024. május hó 28. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2023. október hó 31. napján kelt 15.B.777/2018/216. számú ítéletét Terhelt8 VIII. rendű vádlott tekintetében megváltoztatja.

A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 (kettő) év próbaidőre felfüggeszti, mellőzi a közügyektől eltiltásra vonatkozó rendelkezést.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet Terhelt8 VIII. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

A vádlott jelenlegi lakcíme: cím1., személyazonosító igazolványának száma: száml.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2023. október hó 31. napján kihirdetett, a felülbírálat tárgyát képező 15.B. 777/2018/216. számú ítéletével:

Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében (Btk. 345.§), ezért halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre és 250 napi tétel pénzbüntetésre ítélte és 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségviselője, általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója munkakörben való foglalkozás gyakorlásától. Rögzítette, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, a szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban határozta meg. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén az I. r. vádlott legkorábban a kiszabott szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett arról, hogy a kiszabott 500.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[2] Terhelt2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében [Btk. 345.§], ezért halmazati büntetésül 1 év 6 hónap szabadságvesztésre és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, továbbá 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségviselője, általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve

igazgatója munkakörben való foglalkozás gyakorlásától. Rögzítette, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, a szabadságvesztés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban határozta meg. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén az II. r. vádlott legkorábban a kiszabott szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett arról, hogy a kiszabott 400.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[3] Terhelt3 III. r. vádlott bűnösségét bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396.§ (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében [Btk. 345.§] állapította meg. Ezért halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre, 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte és 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségviselője, általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója munkakörben való foglalkozás gyakorlásától. Rögzítette, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, a szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette és a III. r. vádlottal szemben 983.851 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban határozta meg. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a III. r. vádlott legkorábban a kiszabott szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett arról, hogy a kiszabott 400.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[4] Terhelt4 IV. r. vádlott bűnösségét folytatólagosan elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] állapította meg. Ezért őt - mint többszörös visszaesőt - 150 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 300.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett arról, hogy a kiszabott pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni. IV. r. vádlottal szemben 20.000 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el.

[5] Terhelt5 V. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], közokirat-hamisítás büntetében [Btk.342. § (1) bekezdés c) pont] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében [Btk. 345. §] mondta ki bűnösnek. Ezért halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre és 150 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, valamint 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségviselője, általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója munkakörben való foglalkozás gyakorlásától. Rögzítette, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, a szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette és a vádlottal szemben 50.000 forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban határozta meg. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén az V. r. vádlott legkorábban a kiszabott szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett arról, hogy a kiszabott 300.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[6] Terhelt6 VI. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében [Btk. 345. §] mondta ki bűnösnek. Ezért halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre és 150 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Rögzítette, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, a szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A pénzbüntetés egy napi

tételének összegét 2.000 forintban határozta meg. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén az VI. r. vádlott legkorábban a kiszabott szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett arról, hogy a kiszabott 300.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[7] Terhelt7 VII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében [Btk. 345. §]. Ezért halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre, 150 napi tétel pénzbüntetésre ítélte és 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségviselője, általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója munkakörben való foglalkozás gyakorlásától. Rögzítette, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, a szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban határozta meg. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a VII. r. vádlott legkorábban a kiszabott szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett arról, hogy a kiszabott 300.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[8] Terhelt8 VIII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] ezért őt 1 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a VIII. r. vádlott legkorábban a kiszabott szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[9] Terhelt9 IX. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében [Btk. 345. §]. Ezért halmazati büntetésül 1 év 6 hónap szabadságvesztésre, 150 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, valamint 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségviselője, általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója munkakörben való foglalkozás gyakorlásától. Rögzítette, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, a szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban határozta meg. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a IX. r. vádlott legkorábban a kiszabott szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett arról, hogy a kiszabott 300.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[10] Terhelt10, született terhelt10 X. r. vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], 2 rendbeli társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében (Btk. 345. §). Ezért halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre és 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte, továbbá 2 évre eltiltotta a gazdasági társaság vezető tisztségviselője, általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója munkakörben való foglalkozás gyakorlásától. Rögzítette, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, a szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette és a X. r. vádlottal szemben 470.000 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.500 forintban határozta meg. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén az X. r. vádlott legkorábban a kiszabott szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett

arról, hogy a kiszabott 300.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[11] Terhelt11 XI. r. bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont], felbújtóként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében [Btk.342. § (1) bekezdés c) pont] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében [Btk. 345. §]. Ezért halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre és 150 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Rögzítette, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, a szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban határozta meg. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén az XI. r. vádlott legkorábban a kiszabott szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett arról, hogy a kiszabott 300.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

[12] Terhelt12 XII. r. vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rendbeli társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont], ezért őt 3 évre próbára bocsátotta.

[13] Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelek jogi sorsáról és a bűnügyi költségről.

[14] Az elsőfokú ítéletet az ügyész tudomásul vette, ellene Terhelt2 II. rendű vádlott és védője, valamint Terhelt8 VIII. rendű vádlott felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

[15] Az elsőfokú bíróság ítélete Terhelt4 IV. r., Terhelt5 V. r., Terhelt10 X. r. és Terhelt11 XI. r. vádlottak tekintetében 2023. október 31. napján annak kihirdetésekor, Terhelt7 VII. r. és Terhelt12 XII. r. vádlottak vonatkozásában 2023. november 2.napján, míg Terhelt1 I. r., Terhelt3 III. r., Terhelt6 VI. r. és Terhelt9 IX. r. vádlottak vonatkozásában 2023. november 23. napján jogerőre emelkedett.

[16] Az iratok felterjesztését követően Terhelt2 II. r. vádlott védője a törvényszékre 2024. január 10. napján érkezett beadványában a fellebbezését visszavonta, így Terhelt2 II. r. vádlott tekintetében az elsőfokú bíróság ítélete e napon jogerőre emelkedett.

[17] Terhelt8 VIII. rendű vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában arra hivatkozott, hogy az eljárási szabályok szem előtt tartásával lefolytatott bizonyítási eljárás során a bíróság által megállapított tényállás részben megalapozatlan, ugyanis a bíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett, ezen túlmenően pedig indokolási kötelezettségének sem tett maradéktalanul eleget. A törvényi tényállás megállapíthatóságához szükséges kétséget kizáró bizonyosság hiányzik, melyet a bizonyítékok hiánya is alátámaszt. Érvelése szerint a vádlott az eljárás során tett ténybeli beismerő vallomásában minden általa ismert információt előadott, amely az eljárás során cáfolásra nem került. A vallomásában előadottak alapján nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy tudata átfogta volna, hogy bűncselekmény elkövetésében vesz részt, amelyet alátámaszt a munkaszerződése és a csatolt több bevételi pénztárbizonylat.

[18] A védő hivatkozott arra is, hogy a vádbeli időszakban nem volt szokatlan automatából történő készpénzfelvétel, tekintettel arra, hogy annak költsége, díja alacsonyabb volt, mint a pénztári készpénz felvétele.

[19] A törvényszék megállapítása, miszerint a vádlott tudott arról, hogy az cég illegális tevékenységben vesz részt pusztán feltételezésen alapul, a rendelkezésre álló információk ilyen jellegű következtetés levonását nem teszik lehetővé. A bíróság a vádlotti vallomás egyes részeit kizárólag azon feltételezésnél fogva vetette el, hogy a vádlottnak tudnia kellett, hogy társai bűncselekményt követnek el, márpedig a bizonyítékok értékelése, a mérlegelő tevékenysége gyakorlása a jogalkotó szándéka szerint azt jelenti, hogy a bíróság csak a bizonyítékokkal ellentmondásban álló vallomásokat vesse el.

[20] A büntetés kiszabását illetően a releváns jogszabályok, a büntügyi nyilvántartási rendszerről szóló 2009. évi XLVII. törvény 13.§ és 18. § (3) bekezdés a) pontja és a Btk. 97. § (2) bekezdése helyes értelmezése nem zárja ki felfüggesztett büntetés alkalmazását a büntügyi nyilvántartási rendszerben már nem szereplő előzményi elítélés esetén, a védő e körben hivatkozott továbbá a Kúria BH2019. 154. számú döntésére és a Fővárosi Törvényszék 23.Bf.7295/2019/7. számú határozatára is.

[21] Jelezte, hogy a vádlott egészségi állapotában változás állt be, két szívkoszorúérműtéten esett át, magas vérnyomása, prosztata problémája, reumás betegsége erősödött, illetve hullámozóvá vált.

[22] A csatolt iratok szerint a korábban tulajdonában álló családi ház értékesítésre került, banki tartozása nincs, öregségi nyugdíjának havi összege 188.205 forint, felesége havi 207.760 forint nyugellátásban részesül.

[23] Mindezekre tekintettel az ítélet megváltoztatását és elsődlegesen a vádlott felmentését kérte, másodlagosan indítványozta a büntetés megváltoztatását a fellebbezésben írtak szerint.

[24] A védő a fellebbezés elbírálására nyilvános ülés kitűzését indítványozta.

[25] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.894/2023/6. számú átiratában jelezve, hogy Terhelt2 II. rendű terhelt és védője a fellebbezést visszavonta, így az elsőfokú ítélet e vádlott tekintetében is jogerőre emelkedett.

[26] A VIII. rendű vádlott vonatkozásában bejelentett védelmi fellebbezést nem tartotta alaposnak.

[27] A jogorvoslat elbírálására a tanácsülés kitűzését indítványozta azzal, hogy a fellebbezés irányára tekintettel a másodfokú felülvizsgálat a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése szerint teljes körű.

[28] Az ügyben a törvényszék a perrendi szabályokat megtartotta, a tanács összetételében történt változás és a tárgyalási időköz túllépésével összefüggésben keletkező ismétlési kötelezettségének eleget tett. VIII. rendű vádlott az első tárgyalási napot követően lemondott a tárgyaláson való részvételi jogáról, így a törvényszék az elsőfokú ítéletben a személyi körülményeit a 2019. január 23-i nyilatkozatának megfelelően rögzítette.

[29] Észrevételezte, hogy a vádlott korábbi elítélését a büntügyi nyilvántartás nem tartalmazza, ugyanakkor cselekményét felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt követte el.

[30] A törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és a bizonyítékok mérlegelése eredményeként megalapozott tényállást állapított meg. A vádlott a többszöri nagy összegű készpénzfelvétel tényét nem vitatta, azt több bizonyíték is alátámasztotta, a

nyomozati szakban benyújtott beadványában számot adott azokról körülményekről, amelyek alapján erre sor került. A vádlott már az elkövetéskor is nyugdíjas korú volt, kellő munka és élettapasztalattal rendelkezett, köztudomásúlag nem jellemző, hogy ekkora összeg mozgatására egyedülálló, nyugdíjas személyt foglalkoztassanak. A vádlott maga hivatkozott arra, hogy félt, hogy ekkora összeggel kell utcára mennie. Rendes munkaszerződést nem kapott, fizetése nem állandó összeg volt és eltért az ígértől, felettesével nem találkozott, és bár megfogalmazása szerint mintegy postásként alkalmazták a pénzfelvételen túl más tevékenységet nem kellett folytatnia. Mindezen körülmények alapján már az első alkalmakkor rá kellett jönnie, hogy tevékenysége - mely általa is tudottan másokhoz kötődött - nem legális.

[31] A törvényszék indokolási kötelezettségének eleget tett, számot adott a VIII. rendű vádlott cselekvőségéhez köthető V. és VI. rendű terheltekkel kapcsolatos bizonyítékokról, a céghállóval, a fiktív számlázással kapcsolatban tett megállapításokról, továbbá I. rendű vádlott cselekvőségéről is.

[32] Az elsőfokú bíróság VIII. rendű vádlott bűnösségére okszerűen vont következtetést, a jogszabályi háttérrel is megfelelően ismertette, és a vádlott cselekményét törvényesen minősítette.

[33] A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket a törvényszék megfelelően vette számba, és az időmúlást, továbbá az elkövetésben betöltött szerepét is figyelembe véve méltányos büntetést szabott ki, az ítélet járulékos rendelkezései törvényesek.

[34] Mindezek alapján indítványozta a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 605. § (1) bekezdés alapján VIII. rendű vádlott tekintetében érdemben hagyja helyben, II. rendű vádlottat érintően pedig állapítsa meg, hogy az elsőfokú ítélet vele szemben jogerőre emelkedett.

[35] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú ítélettel szemben jogorvoslattal élt II. rendű vádlott és védője fellebbezését visszavonta, ezért a másodfokú felülbírálat a Be. 590. § (9) bekezdésre figyelemmel e vádlottra nem terjed ki.

[36] A Be. 599.§ (1) és (2) bekezdés a) pont szerint tartott nyilvános ülésen a védő az írásbeli beadványával egyezően szólalt fel.

[37] Terhelt8 VIII. rendű vádlott csatlakozva védőjéhez hangsúlyozta, hogy nem bűnöző alkat, bűncselekményt nem követett el. Nyugdíj mellett is dolgozik garázmesterként havi 250.000 forintot keres. Egészségi állapota rossz, az Bv. körülmények között tovább romlana.

[38] Az utolsó szó jogán kérte olyan büntetés kiszabását, hogy ne kelljen börtönbe vonulnia.

[39] A védelmi fellebbezést az ítéltábla részben alaposnak találta.

[40] A másodfokú bíróság a fellebbezés okára és irányára tekintettel a Be. 590. § (1) és (2) bekezdés alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljeskörűen felülvizsgálta, a revízió kiterjedt az eljárási szabályok megtartására, a tényállás megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmények minősítésére, a büntetés kiszabása, az indokolás helyességére és egyéb rendelkezésekre is, továbbá a 590. §

(7) bekezdés alapján vizsgálta az egyszerűsített felülvizsgálati körébe tartozó rendelkezéseket is.

[41] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le, nem vétett sem abszolút (Be. 607. § (1) bekezdés, 608. § (1) bekezdés), sem olyan relatív perjogi hibát (Be. 609. § (1), (2) bekezdés), amely az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatát kizárta, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezte volna.

[42] A vádirat 2018. június 29-én még a korábbi büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (régi Be.) hatálya alatt érkezett, az elsőfokú bíróság az új Be. 2018. július 1-jén hatályba lépését követően a Be. 868. § (2) bekezdés szerint a korábbi jogszabályban meghatározott összetételű - egy hivatásos bíró és két ülnökből álló - tanácsban járt el.

Az elsőfokú bíróság az ügyben elsőként 2019. január 23. tartott tárgyalást, amelyet a törvényszék több ízben, 2019. június 4-én, 2020. december 8-án, 2022. március 22-én, 2023. április 18-án és 2023. október 30-án a tanács összetételében történt változás miatt, 2021. június 14-én és 2023. április 18-án pedig tárgyalási időköz túllépése miatt a Be. 518. § (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően ismételt meg.

[43] Terhelt8 VIII. rendű vádlott 2019. január 23-án tartott tárgyaláson történt kihallgatását követően a tárgyaláson való jelenlét jogáról lemondott, melyet az elsőfokú bíróság engedélyezett, a vele szemben az eljárást a törvényszék a Be. 430. §-ban írt rendelkezések szerint folytatta.

[44] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék bizonyítási eljárást a büntetőjogilag lényeges tényekre kiterjedően lefolytatta, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Vizsgálta VIII. rendű vádlott védekezését, értékelte a cselekményről információval rendelkező további vádlottak - köztük V. és VI. rendű vádlottak vallomásait -, az okirati-tárgyi bizonyítékokat. Nem tévedett, amikor a tényállást VIII. rendű vádlott vallomásával szemben a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokra alapította, amelyből a vádlott tudattartalmát illetően is helyes következtetést vont le.

[45] Az elsőfokú ítélet indokolása a VIII. rendű vádlott személyi körülményeivel és korábbi büntetésével kapcsolatban Be. 561. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt tények vonatkozásában pontosítandó.

[46] Az ítéltábla a Btk. 97. § (2) bekezdés rendelkezései szerint a személyi körülmények közül mellőzte a vádlott büntetett előéletére vonatkozó megállapítást és a korábbi büntetésére vonatkozó adatokat, amelynek indoka, hogy az elsőfokú ítéletben hivatkozott elítélés a bűnügyi nyilvántartásban már nem található, hozzáteendő az már az elsőfokú bíróság által az ítélet kihirdetését megelőzően 2023. október 30-án beszerzett erkölcsi bizonyítványban (213/8. számú utóirat) sem szerepelt.

[47] A másodfokú eljárásban tett nyilatkozatok és a csatolt iratok alapján mellőzi továbbá annak megállapítását, hogy a VIII. rendű vádlott tulajdoni hányaddal rendelkezik a lakcíme szerinti jelzáloggal terhelt ingatlant illetően. Az ingatlan eladásra került, banki tartozása nincs. A vádlott havi 188.205 forint nyugellátásban részesül, emellett garázmesterként munkabére havi 250.000 forint. Feleségének havi nyugdíja 207.760 Ft.

[48] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 592. § (2) bekezdése c) pont szerinti megalapozatlansági hibában szenved,

ezért a másodfokú bíróság a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pont szerint a tényállást az alábbiak szerint korrigálja:

[49] Az ítélet [36] bekezdését azzal pontosítja, hogy Terhelt8 VIII. rendű vádlott 2015. június 4. és 2015. július 21. között vett fel 101.600.100 forintot a cég10 bankszámlájáról. (nyom. irat 5. kötet 53- 55. o.)

[50] A fenti változtatással az elsőfokú ítélet megalapozottá vált, amely a Be. 593.§ (3) bekezdés alapján a másodfokú eljárásban is irányadó.

[51] A törvényszék az ügy eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat értékelte. Számba vette a VIII. rendű vádlott védekezését a rendelkezésre álló további vallomások, tárgyi-okirati bizonyítékokat, indokolási kötelezettségét, szemben a védelmi állásponttal a szükséges mértékben teljesítette.

[52] Az irányadó tényállás szerint terhelt1 I. rendű vádlott által létrehozott gazdasági társaság a vádbeli időben annak érdekében, hogy valós gazdasági tevékenysége során kiállított számlái alapján felmerülő áfa adónemben fizetendő adókötelezettségét csökkentse több cég nevében kiállított valótlan tartalmú számlákat fogadott be, és azok áfa-tartalmával jogosulatlan csökkentette az ügyvezetése alatt álló cég fizetendő adóját. I. rendű vádlott a cég1 könyvelésébe többek között a cég9 nevében kiállított számlákat fogadta be. Annak érdekében, hogy utóbbi cég az e számlák után keletkezett adó-fizetési kötelezettséget elkerülje a cég10 nevében kiállított valótlan tartalmú számlákat fogadott be a könyvelésébe. A valótlan tartalmú számlák ellenértékeként a Zrt1.-től a cég9 bankszámlájára átutalt összegeket teljes egészében a cég10 bankszámlájára utalták tovább, ahonnan az Terhelt8 VIII. rendű vádlott és további ismeretlen személyek bankautomatánál készpénzben felvették, az összeg további sorsa ismeretlen maradt.

[53] A többi vádlott tekintetében megállapított és perorvoslattel nem támadott tényállás szerint a Zrt1. alá kialakított színlelt számlázási láncolatban szereplő gazdasági társaságok, köztük a fiktív cégeként működő cég10 a kiállított számlában szereplő munkát nem végezték el, tevékenységük valójában a fiktív számlák és okiratok kiállítására, valamint a társaság bankszámlájára érkezett pénzüsszegek továbbutalására, illetve a láncolat végén álló cég bankszámlájára érkezett összeg készpénzben való felvételére korlátozódott. Terhelt8 VIII. rendű vádlott cselekvősege utóbbi tevékenységhez kapcsolódott.

[54] A vádlott védekezésének lényege az volt, hogy nem működött közre sem közvetlenül, sem közvetve valótlan tartalmú számlák kiállításában, a cég10 tényleges működésében nem vett részt, arról tevékenységi körén kívül egyéb információval nem rendelkezett.

[55] Az elsőfokú bíróság a készpénz felvételek tényét a más bizonyítékokkal is alátámasztott vádlotti vallomás alapján állapította meg, ugyanakkor helytállóan vetette el a VIII. rendű vádlott vallomásának azon részét, miszerint nem volt tisztában valós szerepével, azzal, hogy az általa teljesített készpénzfelvétel milyen célt szolgál.

[56] A védő hivatkozott arra, hogy a VIII. rendű vádlott vallomásában foglalt tényeket semmi és senki nem cáfolja ezért azt, a tudattartalmat illetően is hitelesnek kell elfogadni.

[57] A védői álláspont nem fog helyt. A Be. 167. § értelmében a bizonyítékoknak nincs előre meghatározott bizonyító ereje, a bíróság azokat szabadon egyenként és összefüggésükben is értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése alapján állapítja meg.

A bizonyítékok számbavétele és értékelése a logika szabályainak betartásával történik. Márpedig a vádlott vallomása több ponton ellentétes a rendelkezésre álló bizonyítékokkal, szemben áll az általános élettapasztalattal és a vádlott tudattartalmára vonatkozóan logikai magyarázatot sem adott.

[58] A vádlott állítása szerint a gyanúsításban szereplő cégeket, vagy azok képviselőit nem ismerte, a munkavégzésre nem a társaság képviselője, hanem egy általa ismeretlen személy adott számára megbízást, munkaszerződést ígéret ellenére nem kapott, fizetsége sem a korábban megállapodott alapján és nem munkabérként történt, feladata kizárólag készpénz felvételre szorítkozott. Annak szükségessége, hogy e tevékenységet munkavégzésként ő lássa el életkorát és a céghez való kötődésének hiányát figyelembe véve az általános élettapasztalattal ellentétes.

[59] A vádlott saját szerepét, munkavállalását munkaszerződés, megbízás nem támasztotta alá, és bár állította, hogy cégről semmilyen információval nem rendelkezett, ahhoz, hogy az ezek szerint számára ismeretlen idegen cég számlájáról az elkövetés idején jelentős összeget 101 millió Ft-ot levegyen, magánál tartson, majd azzal később számoljon el, jelentős mértékű bizalomra utal.

[60] Állítása szerint úgy tudta, hogy a cég szoftverfejlesztéssel foglalkozott, e tevékenységet figyelembe véve az a magyarázat, hogy a több 10 millió Ft készpénz felvételére azért volt szükség, mert az alvállalkozókkal készpénzben kell elszámolni nem hiteles, ilyen - egyébiránt nem szabályos - elszámolásról legfeljebb az építőiparban hallani.

[61] A mintegy 101 millió forinttal való elszámolás körülményei a VIII. rendű vádlotti vallomás szerint nem tisztázhatóak, azt állítása szerint általa ismeretlen személynek adta át, illetve a cég telephelyén egy lemezkazettában helyezte el. Kérdés azonban, ha a cégről semmit nem tudott, hogyan jutott be az irodába, ott kivel, milyen módon került kapcsolatba, a lemezkazetta hol volt elhelyezve, illetve hogyan jutott az általa csatolt bevételi pénztárbizonylatokhoz.

[62] A vádlott védekezése, hogy a vállalkozás tényleges működéséről érdemi információval nem rendelkezett, afelől érdeklődést nem tanúsított, a kapott utasításokat fenntartás nélkül hajtotta végre, ezért annak illegális tevékenységéről sem tudott nem fog helyt. Az a vádlotti magatartás, hogy egy számára ismeretlen, vele kapcsolatban nem álló társaság számlájáról hosszabb időn keresztül, több alkalommal akár napi 8 millió Ft értékben készpénzt vett fel, majd azt ismeretlen személynek juttatta sem legális gazdasági művelettel, sem racionalitással nem magyarázható, ezt a vádlottnak is fel kellett ismernie.

[63] Mindezek alapján a vádlott tudattartalmára vont elsőbírói következtetés helytálló, a törvényszék a bizonyítékok értékelése alapján helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott nem hihette, hogy legális munkavégzésre kérték fel.

[64] Pusztán az általa vázolt körülmények alapján tudnia kellett, hogy a cég illegális tevékenységében vesz részt, amelyhez hozzáteendő, hogy az általa csatolt bevételi pénztárbizonylatok továbbá azt mutatják, hogy a vallomása a történéseket illetően nem teljes, az valamennyi elemében hitelesként nem elfogadható.

[65] A vádlott szavahihetőnek azért sem tekinthető, mert - bár vádemelés tekintetben nem történt - a nyomozati iratok közt elfekvő bizonyítékok szerint VIII. rendű vádlott jelen volt a cég 7. bankszámlájáról 2015. június 17. és július 21. között történt pénzfelvételeknél is (nyom. irat 5. kötet. 57-56.o.)

[66] A fentiek szerint az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is törvényes.

[67] Az elkövetés és az elbírálás óta ugyan változott a költségvetési csalás Btk. 396. §-ban foglalt törvényi tényállása, VIII. rendű vádlott cselekményének minősítését azonban ezek a változások nem érintették, így az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta az elkövetéskor hatályos büntető törvényt.

[68] Az ítéltábla nem osztotta az elsőfokú bíróságnak az ítélet [127] pontjában foglalt, a részességre vonatkozó álláspontját.

[69] A bűnsegédként marasztalt VIII. rendű vádlott cselekvőségével kapcsolatban a Btk. 14. § (2) bekezdés alapján utalni szükséges arra, miszerint a részes cselekménye tettesi bűncselekményt feltételez, a részesi bűncselekmény járulékos jellegű, okozati összefüggésben kell lennie a tettesi alapcselekménnyel oly módon, hogy a bűnsegéd annak segítője. A bűnsegéd tudatának át kell fognia, hogy a tettes szándéka milyen bűncselekmény elkövetésére irányul, ehhez a tényállásszerű magatartáshoz kell segítséget nyújtania (BH2022. 172.).

[70] A törvényszéki megállapítással ellentétben nem elegendő tehát, hogy arról tudjon, hogy valamely illegális tevékenységben vesz részt, hanem annak is tudatában kell lennie, hogy a tettes milyen bűncselekményt követ el, ami nem jelenti a bűncselekmény pontos minősítésének ismeretét.

[71] Jelen esetben az irányadó tényállás szerint a készpénz felvétele a cég működéséhez kapcsolódott, annak a banki forgalomból való kivonása gazdaságilag nem indokolható, arra más racionális magyarázat, mint az adóelkerülés nem adható, a vádlotti részesi magatartás a költségvetési csalást illetően bizonyított.

[72] A büntetés kiszabása körében a bűnösségi körülmények, illetve a szabadságvesztés felfüggesztésének a lehetőségét illetően a védelmi fellebbezés alapos.

[73] A Btk. 97. § (2) bekezdése értelmében a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat a hiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg.

[74] Jelen esetben VIII. rendű vádlott nem minősül visszaesőnek, ezért az elbírálás idején hatályos bűnügyi nyilvántartási adatok figyelembevételével kellett volna az elsőfokú bíróságnak eljárni, azok pedig nem tartalmazzák törvényszék által felhívott elítélést.

[75] Miután a Btk. 97. § (2) bekezdése szerint - visszaesést kivéve - nem állapítható meg hátrányos jogkövetkezmény olyan elítélésre alapítottnan, amelyet a bűnügyi nyilvántartás nem tartalmaz, ilyen elítélésre a bizonyítékok értékelése körében sem lehet hivatkozni, tehát a korábbi a bűnügyi nyilvántartásból a döntéshozatal idejére már törölt felfüggesztett szabadságvesztésre tekintettel az újabb ügyben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése nem kizárt és súlyosító körülményként sem vehető figyelembe (Kúria Bfv.1069/2021/6).

[76] Mindezek okán a másodfokú bíróság mellözi a bűnösségi körülmények [150] közül, hogy súlyosít VIII. rendű vádlott büntetett előélete.

[77] Mellözi továbbá annak megállapítását is, hogy a vádlott esetében kiszabott szabadságvesztés végrehajtása nem függeszthető fel [156].

[78] A vádlott tekintetében az enyhítő körülmények között szükséges feltüntetni és értékelni a vádlott büntetlen előéletét és az elsőfokú ítélet személy részében is szereplő, a vádlott megromlott egészségi állapotát is.

[79] Az elsőfokú bíróság elsősorban a bűncselekmény tárgyi súlya alapján helytállóan döntött a szabadságvesztés kiszabása felől, a VIII. rendű vádlottal szemben annak mértékét a Btk. 82. § (1) és a (4) bekezdés továbbá (2) bekezdés c) pont figyelembevételével kétszeres leszállást alkalmazva, a törvényi minimumban határozta meg, további enyhítésre törvényi lehetőség nincs.

[80] Tekintettel ugyanakkor az e vádlott esetében is értékelendő kedvező személyi körülményekre, alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető, így VIII. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtását az ítéltábla a Btk. 85. § (1) alapján a (2) bekezdésben meghatározott tartam szerinti próbaidőre felfüggesztette.

[81] Utóbbi rendelkezésre tekintettel a Btk. 61.§ (1) bekezdés alapján az ítéltábla mellőzi a vádlottal szemben kiszabott közügyektől eltiltás büntetést.

[82] Az ítéltábla a 8/2015. (IV. 17.) AB határozat alapján hivatalból vizsgálta a Btk. 102. § (1) szerinti az előzetes mentesítés lehetőségét.

[83] A bírói gyakorlat szerint az előzetes mentesítés rendkívüli intézmény (BH1996. 510.), melyet szem előtt tartva a másodfokú bíróság úgy találta, hogy a költségvetést károsító cselekmény tárgyi súlyára, a VIII. rendű vádlott motívumára tekintettel alkalmazásának még a kedvező személyi körülmények mellett sincsenek meg a feltételei, VIII. rendű vádlott előzetes mentesítésre nem érdemes.

[84] Az ítélet egyéb rendelkezéseit az ítéltábla törvényesnek találta.

[85] Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdés alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a 605. § (1) bekezdés értelmében helybenhagyta azzal, hogy a Be. 561.§ (2) bekezdés b) pont alapján feltüntette a vádlott megváltozott személyi adatait.

Budapest, 2024. május hó 28. napján

dr. Magócsi István
a tanács elnöke

dr. Kósa Zsuzsanna
előadó bíró

dr. Fatalin Judit
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2023.október hó 31. napján kelt 15.B.777/2018/216. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 2.Bf.26/2024/10. számú ítéletével eszközölt változtatással Terhelt8 VIII. r. vádlott vonatkozásában 2024. május hó 28. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. május hó 28. napján

dr. Magócsi István
a tanács elnöke